

מבחן זני מילון מטיפוס אננס. מבוא חמה 2003

ש. גרף- שה"מ, א. לוצ'ינסקי-מבוא חמה

מבוא – ברמת הגולן מגדלים מילונים מטיפוס אננס זן "אופיר" לשיווק מקומי במועדים של סוף יולי – אוגוסט, פירות זן זה הם איכותיים, אולם לצמחים אין עמידות או סבילות למחלות קרקע שונות ובעיקר לפוזריום, לכן קימת סכנה של התמוטטות חלקות בעיקר כאשר חוזרים ומגדלים מילונים באותה חלקה, ולמדנו שלא חשוב כמה שנים אחרי הפעם הקודמת.

מטרת הניסוי – מציאת זן מילונים שיחליף את הזן "אופיר".

פרטים אגרוטכניים - הניסוי נזרע ידנית ב – 2/6 בעומד של 3.5 צמחים למטר ערוגה. שיטת הניסוי היתה בלוקים באקראי ב – 4 חזרות כל חזרה היתה על שטח של 15 מ"ר. חלקת הניסוי הושקתה בטפטוף וטופלה כמקובל בשטחי המילונים בקיבוץ מבוא חמה. קטיפ המילונים לפי חלקות היה ב – 10/8 , 13/8 ו ב – 18/8 המילונים נספרו ונשקלו, במדגם פירות מכל זן נערכה הערכת איכות.

הזנים שנבדקו היו:

א. 6402 משווק ע"י "הזרע"	ז. טנדר - משווק ע"י "עדן זרעים"
ב. 6403 משווק ע"י "זרע"	ח. 5500 – משווק ע"י ים תיכון זרעים
ג. 6405 משווק ע"י "זרע"	ט. 5503 – משווק ע"י ים תיכון זרעים
ד. 6408 משווק ע"י "זרע"	י. 353 - משווק ע"י זרעים גדרה
ה. 6409 משווק ע"י "זרע"	יא 330 (איל) - משווק ע"י זרעים גדרה
ו. 293 משווק ע"י "זרע"	יב. אופיר - משווק ע"י זרעים גדרה

תוצאות

במהלך הגידול היתה התפתחות הצמחים תקינה. בתאריך 13/8 נערכה תצפית על התפתחות הנוף ועל האילוח במחלת הקמחון. הציונים שניתנו מ- 0= נוף מצומצם, אין קמחון ועד 5.0= נוף מפותח, הרבה קמחון.

שם הזן	התפתחות הנוף	האילוח בקמחון
6402	3.7	0.5
6403	2.7	0.5
6405	4.2	0.5
6408	3.8	0.9
6409	3.9	1.4
293	2.0	3.1
טנדר	3.7	0.7
5500	3.9	1.9
5503	3.6	1.0
353	3.6	1.1
איל	4.5	1.3
אופיר	2.6	3.7

התפתחות הנוף של צמחי הזנים 330 ו- 6405 היתה הטובה ביותר ושל הזנים 293, אופיר ו- 6403 היה הנוף מצומצם. נוף הצמחים של שאר הזנים היה בינוני.

צמחי הזנים 293 ואופיר היו מאולחים קשה בקמחון, מה שעשוי להסביר את הנוף המצומצם, בצמחי הזן 5500 האילוח בינוני, בשאר הזנים היתה רמת הקמחון נמוכה וכפי הנראה הם סבילים למחלה.

בנתוני היבול התקבלו התוצאות הבאות, ק"ג/מ"ר:

סה"כ מספר מילונים למ"ר	משקל מילון בק"ג			יבול בקטיפים	שם הזן
	18/8	15/8	12/8	12/89-18/8	
1.8 אב	2.34 א	2.95 א	2.46 אב	4.6 אב	6402
2.1 א	1.91 א	2.26 אבגד	2.38 אב	4.7 א	6403
1.5 אב	2.27 א	2.07 בגד	2.02 אב	3.4 אבג	6405
1.5 אב	1.93 א	2.19 בגד	2.09 אב	3.8 אבג	6408
1.9 אב	2.43 א	1.86 גד	1.86 אב	3.8 אבג	6409
1.8 אב	1.80 א	1.87 גד	1.85 אב	4.3 אבג	293
1.2 ב	1.8 א	1.66 ד	1.29 ב	2.2 ג	טנדר
1.6 אב	2.04 א	2.61 אב	2.48 אב	4.0 אבג	5500
1.4 אב	2.35 א	2.47 אבג	2.46 אב	3.7 אבג	5503
1.5 אב	2.26 א	2.39 אבג	2.16 אב	3.5 אבג	353
1.5 אב	2.1 א	2.53 אבג	2.34 אב	2.5 בג	איל
1.2 ב	2.4 א	2.44 אבג	2.4 אב	3.9 אבג	אופיר

מספרים המלווים באותיות זהות אינם נבדלים סטטיסטית במובהקות 0.05.

יבול חלקות הזנים טנדר ואיל היו נמוכות ואילו בחלקות הזן 6403 נקטף יבול גבוה. שאר הזנים הניבו יבול דומה סטטיסטית.

במשקל הפרי הבודד היה הבדל בין הקטיפים השונים של אותו זן. אולם בסיכום נמצא שלזן 6402 פירות גדולים שמבחינה סטטיסטית היו דומים לפירות הזנים: 6403, 5500, 5503, 353, איל ואופיר.

משאר הזנים נשקלו פירות קטנים, כאשר חלקות הזן טנדר מניבות את הפירות הקטנים ביותר.

במספר המילונים הניבו צמחי הזנים אופיר וטנדר את מספר המילונים הנמוך ביותר והזן 6403 הניב את מספר המילונים הרב ביותר.

במדדי איכות הפרי כפי שנמדדו במדגם הפירות נמצאו הנתונים הבאים:

שם הזן	מוצקות*	רישות*	עוקץ*	צורה	צבע חיצוני	צבע פנימי	כמ"מ (TSS)
6402	4.1	2.8	3.5	אובלי מחודד	צהוב	צהוב כתום	9.3
6403	4.0	3.9	4.1	אובלי	צהוב בהיר	צהוב בהיר	9.2
6405	4.5	3.8	4.4	אובלי מאורך	צהוב	צהוב כתום	10.8
6408	3.6	3.7	3.9	אובלי מאורך	צהוב בהיר	לבן	9.5
6409	4.2	3.8	3.7	אובלי	צהוב	צהוב לבן	11.3
293	3.9	3.7	3.7	אובלי	צהוב	צהוב לבן	8.6
טנדר	3.9	4.1	1.2	אובלי	צהוב כתום	כתום	11.5
5500	4.5	3.7	4.5	אובלי	צהוב בהיר	לבן	11.2
5503	4.2	3.7	4.4	אובלי	צהוב בהיר	צהוב לבן	11.2
353	3.5	4.1	4.0	אובלי	צהוב בהיר	צהוב	10.5
איל	3.5	3.8	3.0	אובלי	צהוב	צהוב כתום	10.5
אופיר	4.5	3.8	4.2	אובלי	צהוב	לבן	10.5

ציונים למוצקות מ-0 = רך ועד 5.0 = מוצק מאוד.
 לרישות מ-0 = מילון חלק ועד 5.0 = רישות טוב
 לעוקץ מ-0 = אין עוקץ ועד 5.0 = עוקץ לא תלוש.
 מוצקות הפירות שנבדקו של כלל הזנים היתה טובה.
 רישות פירות הזן 6402 היה פגום בהשוואה לפירות שאר הזנים.
 פירות הזן טנדר חסרי עוקץ, לשאר הזנים עוקצים שלא נתלשו. רמת הסוכר בכל הפירות היתה מעל 9%. כאשר בזנים 6409, טנדר, 5500 ו-5503 היו בפירות סוכר מעל 11%.

לסיכום

מהזנים שנבדקו כחלופה אפשרית לזן אופיר היה הזן טנדר שונה בצבעו ואיכותו.
 הזנים 293 ואופיר היו רגישים ביותר לקמחון.
 חלקות הזן איל הניבו יבול נמוך.
 שאר הזנים שנבדקו עשויים להיות תחליפים לזן אופיר לפי דרישות הלקוח לגודל פרי, צבע וצורה.